

**Муниципальная бюджетная дошкольная образовательная организация
«Детский сад «Кун тулуктара» МР «Таттинский улус»**

678650, Таттинский улус, с. Ытык-Кюель, ул. Баягинская, д.6 Тел. (41152)41-293,
E-mail: kyntulluk_detsad@mail.ru

**Тимофей Сметанин «Күөрэгэй» айымньытынан
оонньуу күрэх сценарийа**

воспитатели:
Павлова Н.С.
Попова В.В.

Быһаары сурук

Иитээччилэр: Таатта улууһун, Ытык-Күөл сэл. «Күн тулуктара» оҕо саадын бэлэмнэнии бөлөбүн иитээччилэрэ Н.С. Павлова, В.В. Попова.

Тема: «Күөрэгэй» Т. Сметанин айымньыта

Уобаластар: уопсастыбаҕа сылдыарын – бодоруһарын сайыннарыы, билэр-көрөр дьобуруун сайыннарыы, оҕо тылын - өһүн сайыннарыы;

Методиката: ыйытыктар, көрдөрүү, сэхэргэһии;

Технологията: оонньуу, ИКТ;

Дьайымала: оонньуу, көрүү – билии, кэпсэтии;

Үөрэтэр программа: региональной компонент «Тосхол» программата, Дь. 2009с.

Туттуллубут литература: «Тосхол» Бырагыраама – сана кэрдиис 2014с., Т. Сметанин «Күөрэгэй»: кыра саастаах оскуола оҕолоругар остуоруйа Дь. 1984с.;

Бэлэмнэнии үлэтэ: остуоруйаны аабыы, ырытыы, иллюстрация көрүү, уруһуйдаттыы, мэһийии, сана тыллары билсии (чоккуруу, дьэһимизэн, дьөгдьөрүйэ турда, дыгыраһа турдулар, уотурба, үөттүрэх, өтөх, хатат).

Туттуллар матырыйааллар: слайдалар (хамсыыр хартыыналар) , чуорааннар – 2, экран, проектор, жетоннар, фонограмма, бириистэр.

Оонньуу күрэх тутула: 3 түһүмэхтэн турар.

Оонньуу күрэх барыыта – 30 мүнүүтэ

1.Кириитэ – 2 мүнүүтэ

Хамаандалары билиһиннэрии, турукка киллэрии

2. Сүрүн чааһа (ыйытыктар)– 25 мүнүүтэ

3. Түмүк – 3 мүнүүтэ (наҕараадалааһын)

Оонньуу күрэх сыала: остуоруйа ис хоһоонун оҕолор төһөөйдөөбүттэрин, билбиттэрин ыйытык көмөтүнэн тургутан көрүү, чинэтии.

Соруктара:

Үөрэтэр: оонньуу күрэх нөнүө оҕону уустаан – ураннаан, бэргэн – хомоҕой тылынан ыйытыктарга толору, сөптөөх хоруйу биэрэрин ситиһии;

Иитэр: чугас дьонно, кыыларга, тулалыыр айылҕаҕа истин, харыстабыллаах сыһыаны иитии;

Сайыннарар: оонньуу күрэх нөнүө оҕо билэр – көрөр баҕатын сайыннарыы;

Бастакы чааһа:

Үтүө күнүнэн оҕолоор!

Бүгүн биһиги Тимофей Сметанин «Күөрэгэй» диэн остуоруйатынан оонньуу күрэххэ кыттыахпыт. Бу остуоруйаны төһө өйдөөбүппүтүн, бу остуоруйаттан тугу билбиһпитин хатылаан, билиибитин чингэтэн бэйэбитин тургутан көрүөхпүт. Бу күрэххэ «Сарданалар» уонна «Кунчээн» хамаанда кытталлар. «Сарданалар» хамаанда хапытаана Охлопков Айаар, «Кунчээн» хапытаана Ушницкая Анита.

Оонньуу быраабылатын кытта билиһиннэрэбин, бары болҕойон истин. Хамаандаларга ыйытыктар бэриллэллэр, онно сөптөөх хоруйу буллаххытына остуолга турар чуорааны тыаһатабыт. Ыйытыкка хоруй сыһа буоллабына утары хамаанда сөптөөх хоруйу биэрэн хамаандатыгар очукуо эбинэр. Онон толкуйдаан, сүбэлэһэн баран сөптөөх хоруйу этэбит.

Оҕолоор, оонньуу күрэх быраабылатын өйдөөтүгүт дуо? (оҕолор эппиэттииллэр). Ким бэлэмнээх, ким элбэх билиилээх кыайдын диэн туран, оонньуу-күрэхпитин саҕалыбыт.

Сүрүн чааһа:

№	Ыйытыктар	Хамсыыр, тыастаах – уустаах хартыыналар слайдтара
1.	Эр киһи уонна дьахтар оҕолорун ааттарын ааттаталаан	Слайд 2: сөптөөх хоруйга бастакы щелчок Күөрэгэй, иккис щелчок Олоо тахсаллар
2.	Күөрэгэйи маачаха ийэтэ үүрбүтүн кэннэ аҕата кыһы ханна илдьибитий?	Слайд 3: өтөх көстөр
3.	Хотонно хас кутуйах олороруй? Күөрэгэй саамай кыра кутуйаҕы ким диэн ааттаабытай?	Слайд 4: хас щелчок аайы кутуйахтар көстөллөр
4.	Күөрэгэй кутуйахтары күндүлээн туохха олордон оонньотор этэй?	Слайд 5: щелчок Күөрэгэй көмүс манньаты илиитигэр туппут ойуута тахсан кэлэр.

5.	Кутуйахтар Күөрэгэйгэ тугу булан биэрбитгэрий?	Слайд 6: щелчок манньяттаах холбуйа тахсар.
<i>Музыкальнай тохтобул (сынньалан)</i>		
6.	Кутуйахтар Олообо тобо манньят бэрсибэтилэрий?	Слайд 7: щелчок Олоо кутуйахтары үүрэ сылдыар ойуута тахсар
7.	Өтөбү ким уоттаабытай?	Тылынан эппиэт (кыыс маачаха ийэтэ)
8.	Кыыс дьиэтиттэн үүрүллэн аара баран иһэн кимнээби көрсүбүтүй?	Слайд 8: щелчок эһэ оҕолорунаан, щелчок кус, щелчок бөрө тахсан кэлэллэр.
9.	Күөрэгэй маска ыттан баран утуйар сүбэтин хайдах булбутай?	Тылынан эппиэт (кыыс ынах быата курун сүөрэн бэйэтин тииткэ хам кэлгиннэ)
10.	Күөрэгэйи өлүүттэн ким быһаабытай?	Слайд 9: щелчок Мойот көстөр

Түмүк:

Иитээччи:манан бугунну оонньуу-курэхпит тумуктэнэр. Хамаандалар актыыбынайдык, ситиьиилээхтик кыттыбыккытыгар махтанабыт.

(Иитээччи оонньуу күрэх түмүгүн билиһиннэрэр. Өйдөбүннүк бэлэхтэри туттарар, оонньуу күрэх түмүктэнэр.)